

EL ESQUEVELLA

de la TORRATONA

TISNER

Sort que la malalta té prou vitalitat per a resistir la malaltia, els metges... i les consultes.

FEROTYL

Específic de l'
ASTENIA GENITAL (IMPOTENCIA)
(MANCA DE VIGOR SEXUAL)

De la ejaculació prematura (pèrdues seminals); de la feblesa y moit eficàs per a combatre la NEURASTENIA, en totes les seves manifestacions.

Es el més poixant estimulant de l'activitat neuro-espino-médulo-genital. Sinérgic i homo-estimulasa de les glàndules intersicials. Produceix pífuriglandular, completament inofensiu. Mai perjudica, ni lesiona cap orgue, ni el funcionament dels mateixos.

No conté, ni estricnina, ni fosfurs, ni cantárides, ni cap altre medicament excitant.

PRODUCTE MAGNE E INSUBSTITUIBLE PER A RECOBRAR LA PERDUDA FELICITAT CONJUGAL. PROSPECTES GRATIS

Laboratoris Farmacològics del Dr. W. Dutrem **Preu: 21'75 ptes.**
Alt de Sant Pere, 50 - B A R C E L O N A - Teléfon 18631

APOPLEXIA (FERIDURA)

Paralisi - Arterioesclerosi

i totes les malalties derivades d'una defectuosa circulació de la sang, les evita i guareix l'antic específic vegetal i completament inofensiu.

ANTIAPOPLETIC BERDAGUER

A les farmàcies i Centres d'Específics

TISORES, NAVALLES I MAQUINES BARBERES

MARCA

ARTERO

REGISTRADA

SON LES MILLORS

Llibreteria, 9 (tocant la Plaça la República) **BARCELONA**

DOLOR

REUMATIC
INFLAMATORI
I NERVIÓS

es guareix completament amb l'acreditat

AIXAROP I PÍNDOLES DUVAL

Preu: 5'50 ptes.

FARMACIA COMA. - Sant Rafael, 2 (cantonada Robador), Barcelona, i en totes les farmàcies

CLÍNICA GALLEGO

Vies urinàries - Matriu - Sífilis
Impotència - Diaterna - Raigs X

Director: Doctor J. RIU   Consulta: de 10 a 1 i de 4 a 9
Diumenges, de 10 a 1   NOU DE LA RAMBLA, 18

Consultori Mèdic del Dr. CASASSA

VIES URINÀRIES, SÍFILIS I PELL

Preus Econòmics

De 11 a 1, i de 5 a 7-Festius de 11 a 1 - Tallers, 29, entl.

TAPES ESQUELLA 1934

RELLIGAT I TAPES
DAURADES
Pessetes 8'50

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ:
Arrepentides, 8 - Telèf. 21361
BARCELONA

Fora de Barcelona:

PREUS DE SUSCRIPCIÓ
Espanya: trimestre 3 ptes. Estranger, 5

Diògenes i la seva llanterna

LLÒ més difícil de trobar és un home autèntic!

Entre l'espai d'una crisi ens plau evocar la figura d'aquell filòsof cínic que cercava un home amb la seva llanterna: Diògenes.

I diríem com a obertura a les nostres doctrines, transitòries, florides en aquest espai de temps que penja com un pont de corda entre uns fets que no són res i uns altres marcats de no ésser-ho: —creu-me, la raó no és pas sempre una raó!

El qui va amb un fanal cercant un home autèntic ha de tenir per força una teoria. Recordem que Diògenes de Sínope, el preconitzador de la vida austera i simple (perdó Pere Coromines), fou acusat de falsificar moneda.

Deixem que Diògenes vagi cercant debades l'home autèntic i apliquem l'esperit de la seva doctrina als temps actuals. La moralitat pública exigeix que es punxi el crim. Legalment? Sí! Amb justícia? No cal insistir: la justícia —sobretot si es tracta de justícia política— té tants aspectes! Ens ve a la memòria que Lamartine va calumniar Danton en la seva: «*Histoire des Girondins*». Es el mateix Lamartine qui ho assegura: «*Acuso Danton sense proves per la necessitat honesta de poder castigar un criminal que personifiqui l'honor al crim*». Lamartine havia estat un poeta elegíac—(l'elegia demana a l'elegíac més sentiment que raó)—. Però Lamartine també havia estat Govern. El cas de Lamartine es pot fer tocar al nostre temps. Governant de sentiment, etc. Mentrestant Diògenes segueix cercant amb la llanterna l'home autèntic!

Què diríem d'un revoltat, en doctrina cínic? Que un revoltat és el qui atenta un monopoli. Portar una raó no és tenir raó; cal que aquesta raó esdevingui veritat palpable i aleshores és quan es passa d'home damnat a mort a home estàtua. El corrent conservatisme diu herètics als qui li barren el pas i li entrebanquen les operacions de bon rèdit. Són tantes les granotes que volen oir la veu del Cap que els diu: «No prometo dir-vos la veritat, però consti que tot el que jo us digui serà la vostra veritat». Diògenes rebutjava l'home que tingués una veritat per a ús propi, prescindint de la veritat del conjunt.

La tolerància pot haver estat una qualitat moral, mai no ha estat una virtut política. Tomàs Morus, recentment canonitzat per l'Església, fou un màrtir de la tolerància. Com ens plau evocar-lo en les nostres divagacions d'avui! Tal vegada un cínic diria que Tomàs Morus fou un sectari, car cal ésser molt intolerant per a sacrificar-se un mateix als ideals, per comptes de fer que s'hi sacrifiqui un altre. Els polítics no tenen

la tolerància entre les seves virtuts però tampoc no practiquen la intolerància —afamada de martiri per tolerança— de Tomàs Morus que es sacrificà ell mateix per a un ideal. Els polítics sacrifiquen els altres. Defensar-se, és humà. Recull un gos al carrer: als dos dies de tenir-lo a casa ja lladrarà contra els qui s'apropin a la seva menjadora. Diògenes de Sínope —el cínic—deia que calia viure emmotllant-se a les lleis de la natura.

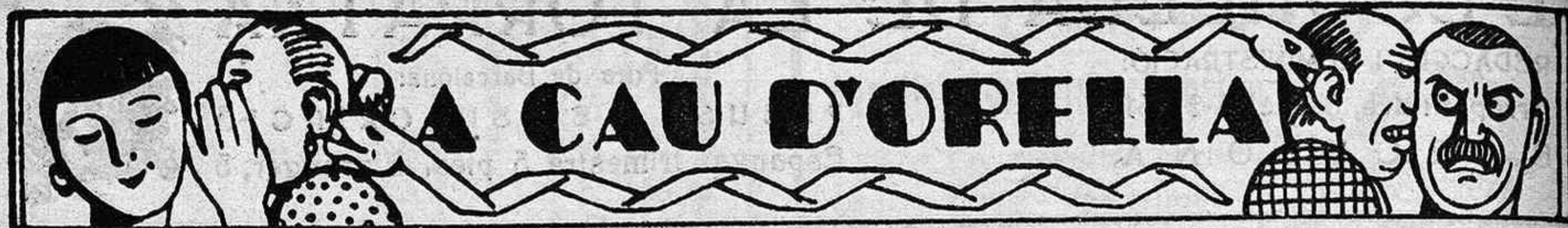
Més doctrina cínic encara. ¿Per què els déus es mostren tan cruels envers els homes? Perquè són els homes els inventors dels déus. Fins Budha és cruel i té un infern: El qui desobeeixi els caps del meu poble serà suspès tres mil anys cap per avall». (No una eternitat com ens prediquen alguns pares del cristianisme.) Budha és més clement! No escoltar amb devoció una lectura dels Vedes equival a un parricidi. Per benignitat dels qui fabricaren Budha aquest rebel, o herètic, com volgueu, no és punit amb un etern fusellament per l'espalla.

Si Diògenes enfoqués la seva llanterna vers els temps presents, faria més que demanar al Rei que li fes el favor de no prendre-li el sol: demanaria a molta gent que se n'anés d'una vegada sense tenir la pretensió que ell —el filòsof— els cerqués arreu com a homes autèntics. Quanta mentida! Quanta farsa! I una única veritat: la veritat dels qui es deserten: «Sóc un rebel, i malgrat m'hàgiu acusat, estic per damunt vostre, i no vull saber res de les vostres forces». Hi ha qui ho ha dit. Però el fanal de Diògenes —cercador de l'home autèntic— sembla que es complagui en projectar la seva llum damunt dels qui esperen, en posició d'homes autèntics, i no ho són. «Dignitat», «Patriotisme», «Amor al poble», «Justícia». La llum del fanal creu trobar una personalització darrera semblants mots. Els mots són els vestits d'uns ninots d'aire.

I encara un dubte: I si el Diògenes d'avui, el modernitzat, a força de prendre el sol i oir sons de campana que criden a missa, per comptes de meditar al sol, hi mandregés o s'hi adormís? Si la teoria del cínic hagués deixat d'ésser teoria per a convertir-se en naturalesa o en hàbitud? Com podria enfocar el fanal vers l'home autèntic el qui hagués jurat i fos perjur, el qui s'hagués fet palladí d'una teoria, i a darrera hora s'hagués convertit simplement en enfocador del fanal?

Hem divagat, i divagaríem encara molt més, en aquests moments transcendents —(diuen)— per a la Pàtria. I no és que no creguem que no ho siguin, tant per nosaltres com pels qui compten les carteres que els pertiquen. Fa tant de temps que la Pàtria passa per moments transcendents i el final de Diògenes ha il·luminat un dia i un altre dia tants pocs homes autèntics.

I acabem aquest galop damunt de coses, repetint que la raó no és pas sempre una raó. La raó d'un Ministeri, àdhuc això, pot ésser la raó d'uns i deixar d'ésser la raó de la Pàtria.

Un gran assortiment

N'hi ha de platinades, de rosses-foc, de brunes amb rinxolaments complicats. Els 36 empleiats municipals nous, gairebé tot són dones. Una tiple cantant que s'ha sentit tocada per la mecanografia. Jovenetes «bien», que faran servir el sou per a augmentar els rinxolaments dels seus capets. Radicaletes abrandades per qui sap quins fervors pels ex «joves-bàrbars».

En conjunt: 10.800 pessetes mensuals carregades al presupost municipal. 129.600 pessetes per any. Això en temps de crisi, i quan en un mes hi ha unes 8.000 baixes de contribució.

Visca la bona administració de la ciutat!

No mataràs!

¿Perquè els qui es diuen seguidors del «dolç Rabí» de Galilea són els més afeccionats als vessaments de sang?

Hi ha una religió que diu: «No mataràs!» Tanta diferència mitjança entre la religió pura i la política que fan els religiosos, a nom de la religió, que el que és prohibit religiosament pugui ésser demanat a grans veus en la política dels religiosos?

¿Raons d'Estat per damunt dels preceptes divins?

—«El meu regne no és d'aquest mon» —va dir el «dolç Rabí» de Galilea—. «Estimeu-vos els uns als altres!»

—«Que els matin! Que els matin!» —criden els qui es confessen i combreguen cada dia.

Ens agradaria que ens expliqués això el jesuític jesuïta Pare Laburu, amb aquella oratòria tropical i amb aquella cultura de mastegacacauets que exhala.

Els entusiastes

Surt un grup de la plaça de braus. Vénen entusiasmats de la cursa.

Els presideix en Moraguetes.

—¿Què tal ha estat això? —pregunta un amic als del grup.

Pels del grup —traductor de l'emoció col·lectiva— parla en Moraguetes.

—Genial! Incommensurable! Frenopàtic! —fa aquest—. Dels 8 toros, 6 de magistrals. I vostès convindran amb mi que en una cursa que hi hagi 6 «toros» «d'upa», es pot permetre perfectament que hi hagi 2 «toresquis».

Els pobres que han de beure aigua

Hom, quan ha retirat el vas d'aigua de l'aixeta, l'esguarda a contrallum i es disposa a portar-se'l a la boca amb una ganyota de resignació. Les aigües del Llobregat i del Cardener van deixant d'ésser potables.

La producció de clorur potàssic a Catalunya salinitza les aigües dels seus rius per les deixalles que hi

tiren. I en aquest temps de pureses dubtoses, una puresa més se'n va: la puresa de les nostres aigües.

Ja no es pot dir «clara com l'aigua», «transparent com l'aigua», «pura com l'aigua». Hom ha d'arrugar les parpelles i arrufar els llavis una vegada més. Ja fins la nostra set —com la nostra fam, com la nostra idealitat, com els nostres desigs— s'ha de satisfer aclucant els ulls i engorjant el que et donen, no el que tens dret que et sigui donat.

Fins l'aigua és impura, a casa nostra! Glatim per uns altres temps en els quals ens poguessin beure l'aigua sense que ens calgués fer una ganyota davant del vas que la conté.

Frases polítiques

La crisi política ha permès fer moltes frases; frases bonicament talentoses o pretenciosament cauteritzants.

L'il·lustríssim Alexandre Lerroux n'ha fet de molt bones! «cómo no?» Consti que no ens ha sorprès, car nosaltres fa molts anys que combreguem amb les hòsties que surten d'aquesta «alma» que don Alexandre Lerroux sempre porta als llavis.

Els periodistes preguntaren a Don Alexandre com acabaria això de la crisi. El que diem esdevingué així que la crisi es declarà. I el senyor Lerroux va replicar-los-hi:

—«Eso depende de lo que yo abra los brazos!»

—«¿Piensa usted abrir-los mucho?» —fou la pregunta d'un periodista.

—Hola, noi: ¿com estàs?

—Que t'has deixat la barba?

—No! ¿que no ho veus, que la porto?

—«Depende —y hablo en términos de gimnasia— de la posición del cuerpo» —contestà el senyor Lerroux—. «Nadie ignora que para abrir los brazos hay que sacar el pecho y separar las piernas»...

¿Per què nosaltres, més que res més, en el curs de la crisi, ens ha preocupat veure fins on l'il·lustre Alexandre Lerroux, als 72 anys, «sacaria el pecho y separara las piernas»?

El Pare Laburu, a Madrid

Segueix l'actualitat del Pare Laburu. Això malgrat el sensacionalismo de la crisi!

L'altre dia, prescindint de la constitució espanyola, el conegudíssim Laburu va notificar al seu públic el que segueix:

—«La dona que es divorcia i es casa civilment amb un altre home viu en concubinatge.»

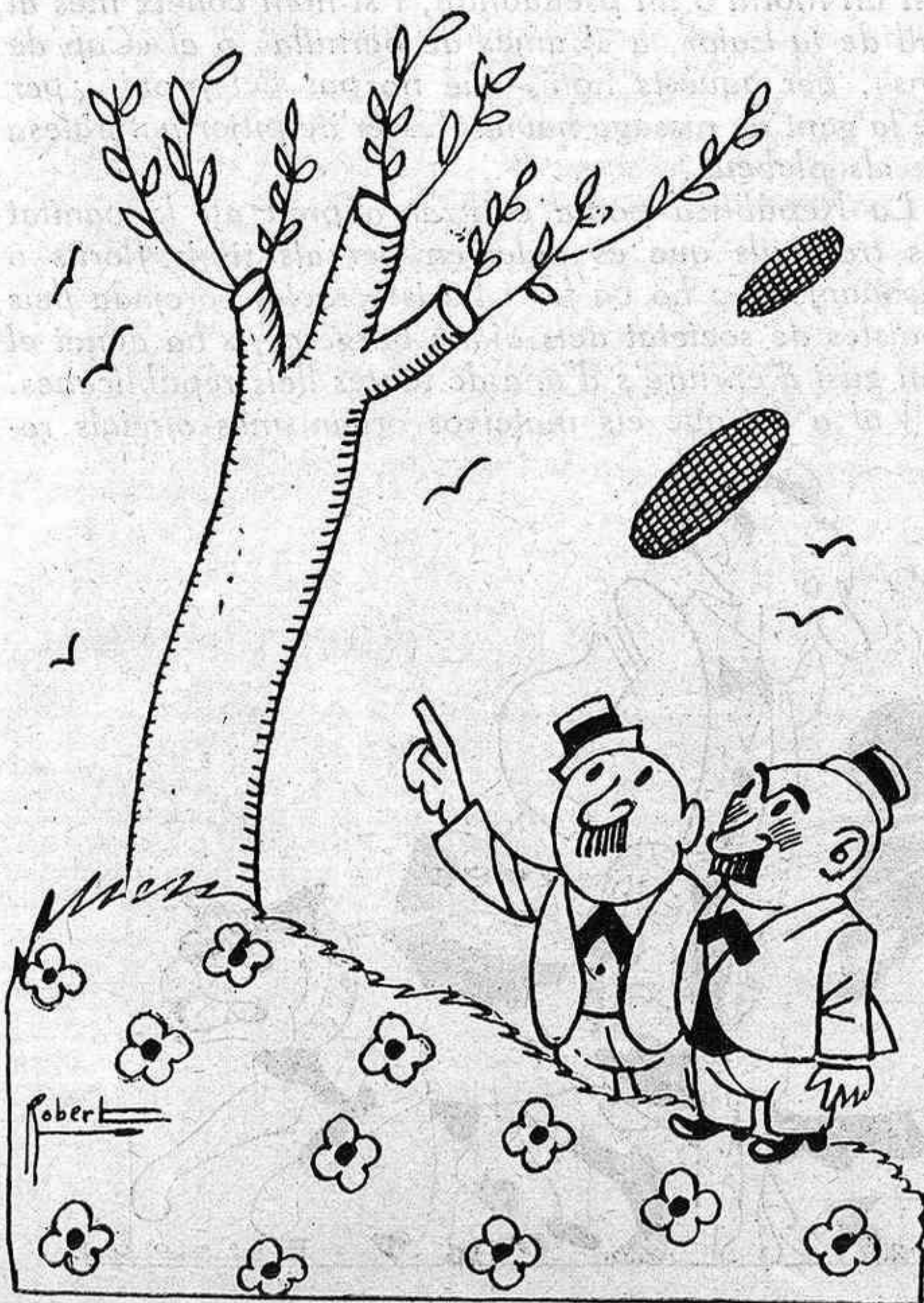
—«La dona que es divorcia és una «barragana»..»

L'home que es divorcia i contrau matrimoni és un «adúlter» (el mateix que el conegut pianista Juli Pons).

Aquest Pare Laburu no té preu! Diu el que vol, en veu cridaire i no fa espetegar les dents de ningú. A Cambó, li fa espategar les dents pensar amb una dissolució de Corts i amb unes properes eleccions. Però ni Cambó —tan sensiblement hiperestèsic— no tremola de dents davant les prèdiques «reformistes» del Pare Laburu.

Ambaixadors monàrquics...

Ramon del Valle Inclan va deixar una silueta d'ambaixador monàrquic en el seu llibre «Tirano Banderas».

Tot torna;... fins les fulles dels arbres.

Es una silueta inoblidable que tots els mexicans recordaran.

I consti que la silueta no era inventada. Els espanyols que han corregut per Amèrica recorden algunes siluetes d'ambaixadors semblants, vistes ja ací ja allà, en una de les repúbliques nord, centre o sudamericanes.

Aquells espanyols s'aconsolaven aleshores dient: això no són ambaixadors de casa: «són ambaixadors monàrquics».

¿Amb què s'aconsolaran aquests espanyols quan alguna nova silueta específica els obligui a dir: això no són ambaixadors de casa, «són ambaixadors republicans»?

I érem molts els qui volien, volem i voldríem que els ambaixadors d'ara, ben al revés dels ambaixadors d'abans, no poguessin figurar entre els protagonistes de cap novel·la estil «Tirano Banderas».

Pubilles, no. Miss!

S'ha fet la troballa de la pubilla. Mentre això fou patrimoni de les barriades tranquil·les que, al seu temps, tan fan Pubilla com Jocs Florals, no els interessà la protesta.

Ara que ja es fa una crida pels màxims endegadors de «Misses», dient que es va a fer «la Pubilla de Catalunya», és quan ens sembla hora de protestar i dir amb veu ben alta: Pubilla, no! Que fassin Miss!

Aquesta cosa tan ximple de la Miss i de la «Misseta», no ha de prendre carta de naturalesa a Catalunya. Es un fruit del *ianquisme* dolent —i consti que no diem dels Estats Units— i s'ha de conrear en redaccions de diaris híbrids i ens salons «Kiss-Me», «Venus Afrodita», «Penya Fugassot» i «Tremrats i Alegrets», amb orquestres de «boys» i «negrisme» de sabata cirada.

Quan veiem que es fa una Miss «Asociación y Montepío de Mozos de Estoque, Picadores y Banderilleros de Barcelona y su Radio» trobem que «va molt bé». Però quan ens surt una Pubilla «Penya Michigan» sentim una punyida com si xaféssim un pinyol d'oliva amb un dent corcada.

Pubilla de Catalunya, no! La Pubilla de Catalunya ha d'ésser alguna cosa més que una noia de les que visiten el Cap de la Generalitat i es fan regalar un anell de recordança. Aquestes noies han d'ésser Miss, joguina de quatre senyors que posen etiqueta a l'època, i primeres planes de diari per admiració i fervor de tanta i tanta afeccionada a qualsevol Hollywood fantàstic!

Pubilles de Catalunya, mai!

Els de bona fé

El porter de casa, adoba sabates i és un home de bona fé. (Consti que no fem humorisme estil Carles Sindreu.)

Aquest porter no s'ha sabut explicar la crisi ni la seva tramitació.

Lògica per un cantó! Lògica per l'altre! Si hem partit d'ací no podem anar allà! Semblants conglomerats són eixorcs! Els qui avui es col·loquen en una situació, demà no poden col·locar-se en una altra!

Pobre porter de casa, adoba sabates i home de bona fé!

Els de bona fe mai no entenen res en política. I en política, més que política, com la que es fa d'un temps ençà, encara menys!

Els distingits de darrera hora

A l'Escorxador també hi ha hagut entrades.

A l'Escorxador hi anaven els distingits de darrera hora, uns senyors que s'abocaren a prendre possessió però que no podien formar com mana el reglament, etc., etc. Els distingits de darrera hora portaven totes els aventatges que dona una eficaç protecció política, malgrat es pengi la llufa a la ciutat.

A l'Escorxador hi hagué protestes... Cops de telèfon. Ring! Ring! Ring!

—«Aquests senyors vindran a l'hora que els convingui.»

—«Impossible!»

—«Aquests senyors són els distingits de darrera hora i els convé no matinejar!»

—«Impossible!»

—Ring! Ring! Ring!

—«Impossible. A l'Escorxador, hi ha un reglament i aquest reglament s'ha de complir!»

La paradoxa és incommensurable! Que siguin els manats els qui parlen de deures al qui mana, que és l'encarregat de fer-los complir!

HERNIA

L'Institut d'Herniologia Notton ofereix les màximes garanties pels seus molts anys de pràctica: per la seva reconeguda competència i seriositat i pels seus perfectes aparells, darrera paraula en l'Ortopèdia moderna, premiat en diverses exposicions i adaptats per totes les eminències mèdiques. Per llur tractament científic amb el qual han aconseguit llur guariment tants de trencats i pels seus preus econòmics a l'abast de tothom. Demani gratuïtament el llibret explicatiu amb infinitat de lletres d'aigraïment i guariment. J. Notton, cirurgià ortopèdic. Consulta gratuïta de 10 a 1 i de 4 a 8. Ronda Universitat, 7, primer, Telèfon 10935, Barcelona, i: Girona, primer dissabte, de 9 a 12, Hotel Peninsular; Manresa, primer diumenge de 9 a 1, Hotel Santo Domingo; Lleida, segon diumenge, de 9 a 1, Hotel Suís; Tortosa, darrer diumenge, de 9 a 1, Hotel Simoni; i Reus, darrer dilluns de 9 a 12, Hotel París.

GLOSSARI

Lluentons i Ilustrina

Una de les primeres coses que va fer la República del 14 d'abril, enduta per l'abrivada primaveral, fou la de suprimir els títols de noblesa. Més ben dit, els noms de casta que empra certa gent per a distingir-se, en el sentit de diferenciar-se, de les altres persones conegudes amb el nom de pare i de mare.

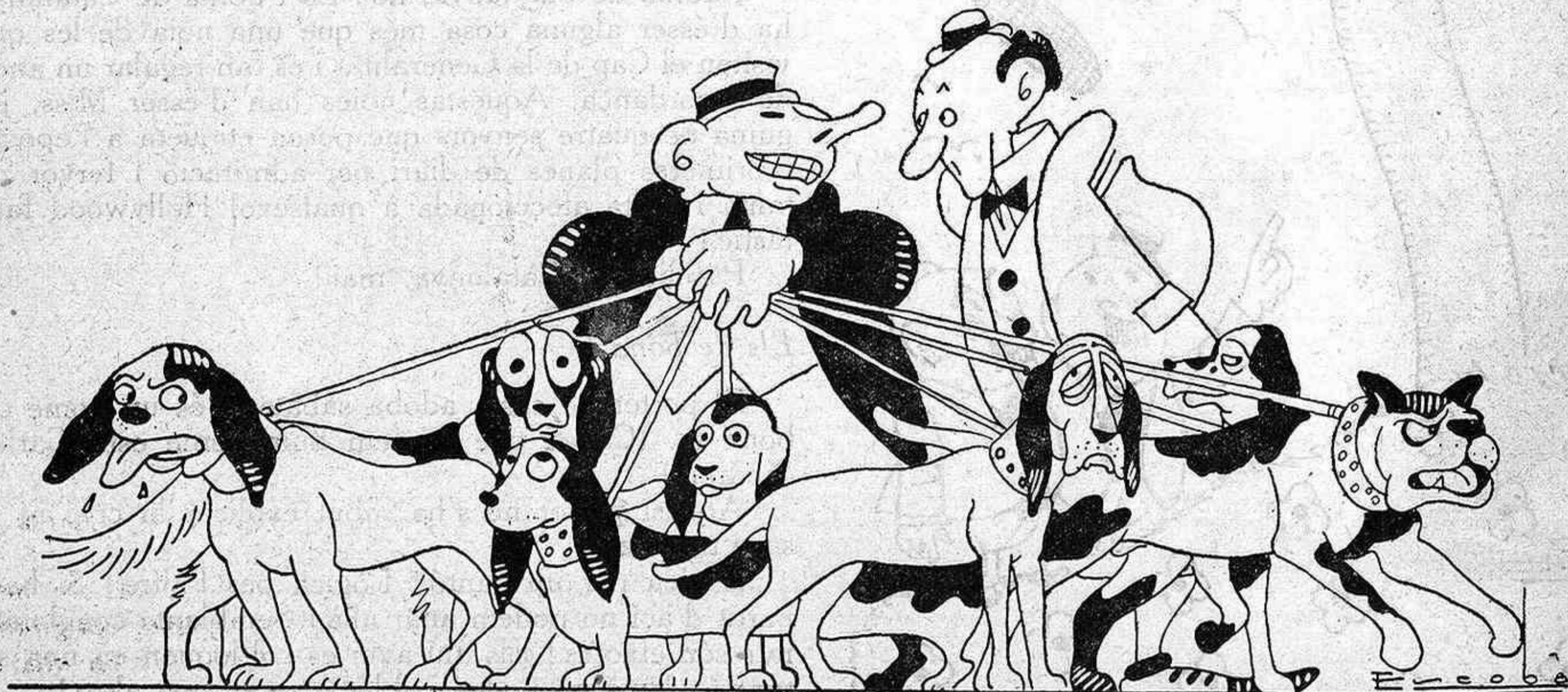
La intenció era bona, si bé innocent com moltes altres coses, i amb tot i la seva absoluta manca de malícia, resultava una cosa cruel i un bon xic confusiónaire. Els títols de noblesa, per a la majoria dels aristòcrates ho eren tot, i si suprimíem el marquesat de la Pimpinela Escarlata, el comtat d'Agua Mayores, el ducat de Via libre, i tants i tants altres fins a no acabar mai, els mortals adornats amb aquestes àuries

i pomposes adjectivacions, restarien com el paó reial o el faisà al qual haguessin despullat del seu brillant plomatge, és a dir, semblants a una gallineta o a un colomí.

I encara això rai! El punt difícil era el de com diastre podrien ésser destriats de la turbamulta de Pérez, Martínez i Rodríguez sense altre mèrit que el de la fe de baptisme. El títol de noblesa, en molts casos, era com un motiu o un pseudònim, i si hom coneix més al «Fill de la Laia», a «Cames de barnilla» o al «Cap de trons», per aquests noms que no pas pel propi, ¿per què la gent de nissaga havia d'ésser de pitjor naturalesa que els plebeus?

La República podia cotitzar a preu alt la vanitat dels tranquils que es daleixen per als títols florits o altisonants. No ho va fer i l'aristocràcia, corejada pels cronistes de societat dels diaris burgesos, s'ha donat el gran gust d'enriure's d'una de tantes lleis republicanes.

Val a dir que els mateixos organismes oficials re-

—Els gossos són diferents!

—Sí, però els collars són els mateixos.

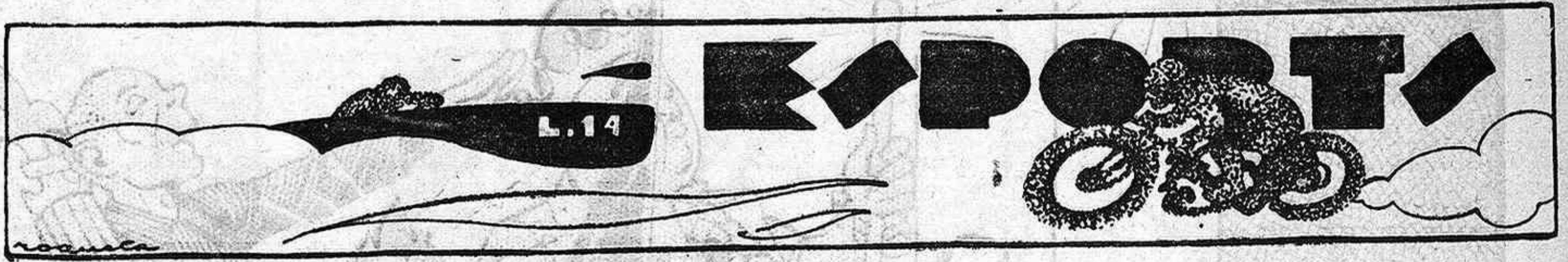
publicans —a l'hora de sortir aquest número a la llum encara deuen dir-se republicans— han ajudat a fomentar les distincions i les diferències honorífiques fent no ja els ulls grossos en el que respecta al joc pueril dels títols nobiliaris, sinó complaent-se amb el profús repartiment de cintes, veneres, medalles, creus i altra quincalla de l'antic règim.

Al capdavant tot això és fanfàrria. El més greu, no per al dolor que pugui produir, sinó per a la seva significació moral, és veure com organismes de l'Estat republicà, en la seva documentació, anomeni uns ciutadans avantposant-los un «don» que fa anys que no té cap valor, i posi el nom a seques a altres. N'hi haurà prou amb què us prengueu la molèstia —que no deixa d'ésser-ho, si no sou part interessada— de llegir un

d'aquests documents perquè hi constateu la presència dels qui tenen «don» i els qui no se'l mereixen, a judici dels funcionaris (aquests tots tenen el «don» com a mínim).

No volem ésser tractats tots de tu ni de vostè. Tant ens fa que ens diguin «ciutadans», com «camarades». El nom no fa la cosa. Ara bé; diferenciacions depriments, no. Ja passem amb què sovint ens diguin «païsanos», encara que es tracti de diputats o d'altres càrrecs per l'estil, perquè ja sabem que no es pot matar tot el que és gras, que som al ball i hem de ballar, que el temps passa i la Joana balla i, en fi, tot el que hom sol dir en aquests casos en els quals el més calent és a l'aigüera.

PANICAL

Cronòmetre

Ferràn Aranda

Després de deu mesos d'exili forçós, ha tornat Aranda, a Barcelona. La gran figura del motorisme català que amenaçava situar-se al cap del motorisme europeu del qual ja començava a ésser-ne una figura cotitzable, tingué la dissort de veure tallada per un fet tràgic la seva carrera esportiva en la qual tant de llor portava aconseguit i tanta de satisfacció causava als esportius que seguien pas a pas les seves gestes.

Ens trobem encara tan allunyats en moltes especialitats de l'esport del nivell internacional, que l'aparició d'un home excepcional en tal o tal modalitat és per a catalans i espanyols, motiu d'entusiasme i d'adoració fervent. Aranda era una de les poques figures internacionals amb qui comptàvem, i l'havíem vist fer-se progressivament i ens havia fet sentir les més encoratjadores esperances.

Un accident dissortat volgué abatre cruelment l'idol del nostre motorisme, i Aranda queia corrent en circuit alemany, pocs dies després d'aconseguir grans èxits a Anglaterra, Bèlgica i Holanda per a esdevenir de figura ideal esportiva, en cosa humana, carn torturada que passava del motor i la pista d'asfalt al lit blanc de la clínica que essent tan blanc i amable tantes angoixes de la vida cruel emmarca cada dia.

Nou mesos de guariment penós en un hospital de Chèrnitz. Aranda ha vist pel finestral de la seva cambra, passar un estiu, un hivern i quasi arribar la primavera. Neu a fora que glaçava els cossos i neu al cor que li glaçava l'ànima amb una angoixa profunda en preguntar-se: ¿podré córrer com abans? ¿no hauré de perdre la cama?

Aranda ha tornat no guarit del tot encara. Ha tornat en avió per l'espai, i a frec del cel com anaven un dia els seus somnis i les nostres esperances seguint-lo a cada nova gesta, i el veiem sortir de la cabina de l'avió, diferent de com el veiem assegut al cavall d'acer de dues rodes a punt de llençar-se com sageta brunzent. Aranda ha vingut caminant penosament amb l'ajut d'unes croses; l'home que volava sense ales a velocitats inversemblants. L'home que al circuit de Montjuïc rebia un ram de flors i una abraçada de l'Avi, el primer President de Catalunya, en acabar una cursa, quan Catalunya que avui el torna a rebre amb afecte, no necessitava com Aranda recolzar-se per avançar el camí perdut.

Benvingut sigui Aranda! Nosaltres, els esportius de L'ESQUELLA, encara que insignificants ens ajuntem amb el poble esportiu que el saluda i li desitja el tan esperat guariment i el que ell amb tant d'anhel desitja: que pugui tornar al circuit per tal d'aconseguir proporcionalment tanta glòria, com de dolor moral i materialment ha sofert després de la tràgica caiguda.

AQUELL

Altaveu indiscret

El Bàsquet-bàll ja ha rebut el bateig de la popularitat.

Fou a la sala del Price on han desfilat els balls de carnestoltes i el pare Laburu, que el bàsquet amb un magnífic Castella-Catalunya s'incorporà al nivell dels esports espectaculars abrindant d'entusiasme els espectadors que emplenaven la sala.

Llàstima que l'èxit espectacular del bàsquet no portés al costat un triomf per al bàsquet català.

Castella segueix encara dominant Catalunya.

* * *

Un miracle esportiu: el Barcelona ha guanyat per cinc a dos l'Athlètic de Bilbao a Sant Mamés.

La part miraclosa no es troba precisament en el resultat meravellós. Es també especialment en el fet que el Barcelona hagi guanyat l'Athlètic per rapidesa en el joc i per oportunisme en aprofitar les més lleugeres situacions favorables per a traduir-les els gols.

Ja feia bé la vella...

¿Caldrà dir després d'aquesta gesta de Sant Mamés... que no hi tornarà mai més?

* * *

La Carme Soriano ha quedat més curta que la seva germaneta amb tot i que aquesta és més jove i que físicament no arriba a la seva alçada.

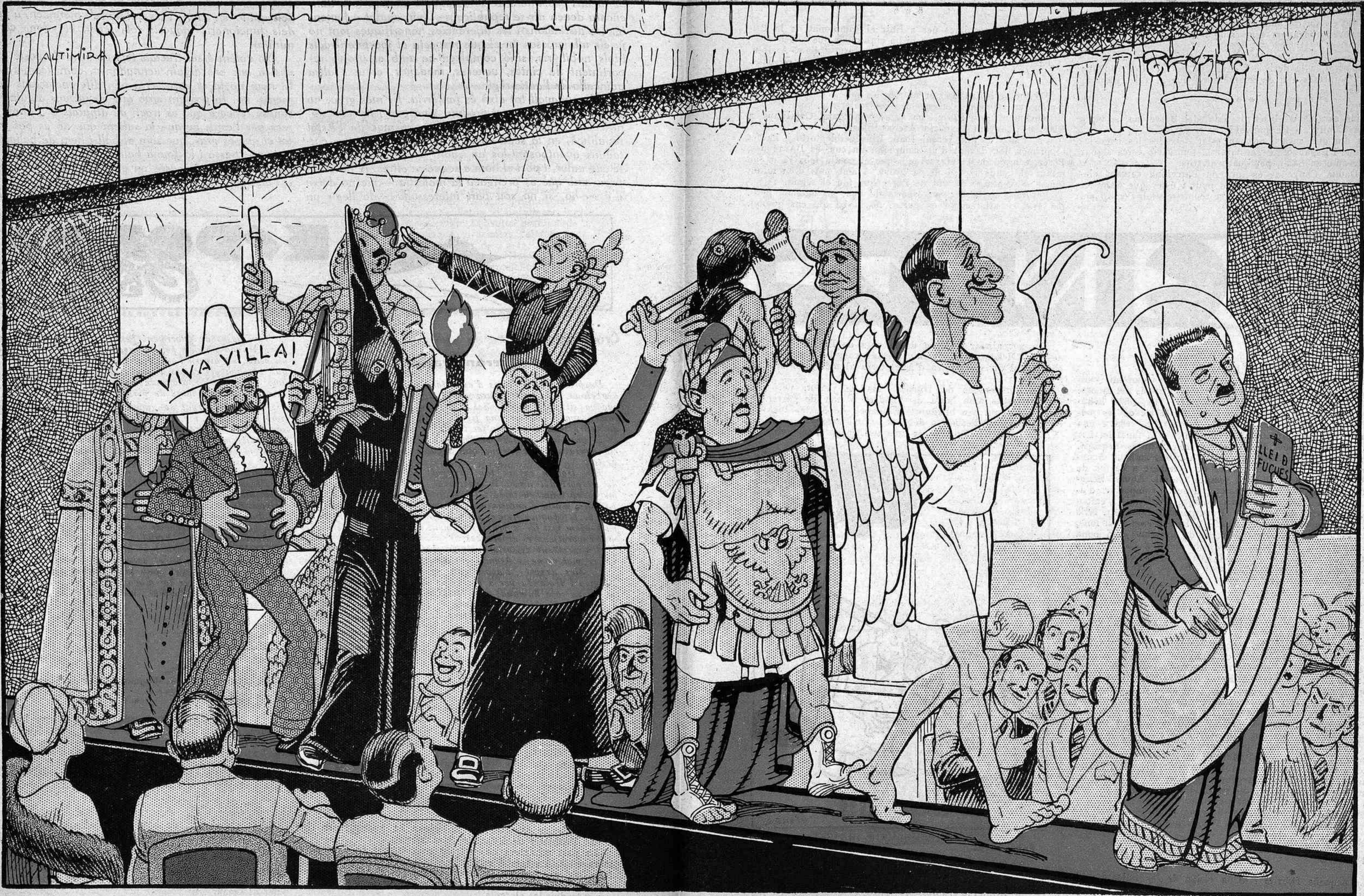
Enriqueta s'està fent una valor internacional de la braça i arribarà a donar molt de joc en la natació femenina.

Es una esperança per a la natació d'aconseguir l'internacionalisme. Ella i Lepaige són les figures veritat del Barcelona.

* * *

Els campionats de boxa a l'Iris-Park segueixen aconseguint grans èxits, i els afeccionats hi concorren en gran nombre.

Estem ara davant la cinquena jornada. Demà a l'Iris hi haurà espectació perquè els boxadors amateurs comencen a ésser gent cotitzable, i hom veu que en sortiran esperances per al demà.

EXPOSICIO DE L'ART DEL VESTIR.—Desfilada de figurins de darrera creació.

1110—L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

La Federació Catalana de Boxa aconseguirà un èxit més i el públic en sortirà amb les mans inflades de tant ovacionar els novells boxadors com cada dissabte.

* * *

L'Espanyol, a la deriva. L'equip no guixa. Hom diu que hi haurà sorpreses a fi de temporada i que al xalet plouran regadores.

* * *

¿Quina cara faria el senyor Sala, del Barcelona, si veiés jugar en Samitier a l'Espanyol?

Hom diu que encara no han estat deixades les negociacions i que l'Espanyol per millorar la puntuació cerca signar contracte amb en Sami, per quatre partits.

En Damià Canyellas es fora de Barcelona cercant elements per al club i hom diu que podria ésser que Samitier agafés el tren per anar a Sevilla a reunir-se amb l'equip pel partit del Betis.

* * *

Manquen dues dates per a finir el campionat de la Primera Categoria «B» i encara hi ha cinc clubs que poden ésser campions. Sans, Granollers, Terrassa, Horta i Sant Andreu. Creiem, però, que el qui ho té millor és la U. S. de Sans.

* * *

No tot però han d'ésser entrebancs per a Catalunya. Cal dir que en atletisme comencem a reviscolar-nos.

Novament per equips ha estat vencedora Catalunya a Biscaia, guanyant la cursa Arenas-Bilbao.

Cal remarcar que Jeroni Joan, l'invencible tortosí, ha fet el primer lloc davant d'un campioníssim com és l'Aragonès, Pérez, campió de la Marathon i que el català rebaixà en un minut el temps rècord de la prova, i amb més d'un minut també d'amentatge davant de Pérez que fou el segon.

Perdrem en bàsket, en esports de neu, en natació, però, per ara, en atletisme i en curses no hi ha qui ens guanyi.

FEMINA

«Al compás del amor», de la Fox.

Schúbert segueix de moda. Després de «Vuelan mis canciones», «Al llegar la Primavera» i ara «Al compás del amor».

Hi ha una novetat a la pel·lícula de la Fox, sobre Schúbert: ens fa veure un altre Schúbert. El músic de les pel·lícules europees tenia una base de realitat i recordava una existència. El Schúbert nordamericà és fill de la fantasia. Els detalls de l'època són descurats. L'ambient hi és negligit. Però, i com a compensació, podem acarar-nos amb un Schúbert ben plantat i de bon veure; un Schúbert a càrrec de Nils Asther, sempre brillant i sempre teatral. Aquest Schúbert, de Nils Asther, podria ésser qualsevol compositor d'aquests que les noies se'ls poden imaginar galants i emboïdors. La música de Schúbert el sentimentalitzaria. En Nils Asther tot és posar i fer espectacle a base d'unes posicions, d'una bona figura. Realitzat l'intent de presentar una bona figura simpàtica, Schúbert, l'autèntic, sobrava en la nova producció de la Fox. Consta però que es volia fer una pel·lícula plaent i una pel·lícula plaent s'ha fet, això sí, a base de tant por Schúbert com ha estat possible.

URQUINAONA

«El Refugio», de la Metro Goldwyn Mayer, realització de W. S. Vand Dyke.

Gàngsters altra vegada. Ròbert Montgomery està damnat a no poder sortir del paper de gàngster simpàtic, barreja coctelera de seriositat, de còmic i de sentimentalisme.

¿Es un film dolent «El Refugio»? Films dolents se'n fan ben pocs, quan no siguin els nacionals. Els films que ens envien les cases nordamericanes gairebé sempre tenen alguna cosa, quan altra cosa no les excel·lències d'una perfecta interpretació. Però és que hem vist tants films ja, que de seguida ens adonem que d'un film i d'un altre se n'ha fet un tercer film, i que la sorpresa no surt per enlloc.

En tractar-se de Robert Montgomery sabem que serà un gånster o un perdulari que acabarà per a regenerar-se. De totes maneres quan aquesta regeneració, com en «El Refugio», ve amb unes escenes rurals de contrast, que són el millor que hi ha a la cinta, encara es suportable.

Maureen O'Sullivan, sensible com sempre, fé un bon costat a Ròbert Montgomery en la interpretació d'aquest nou film de la Metro Goldwyn.

MARYLAND

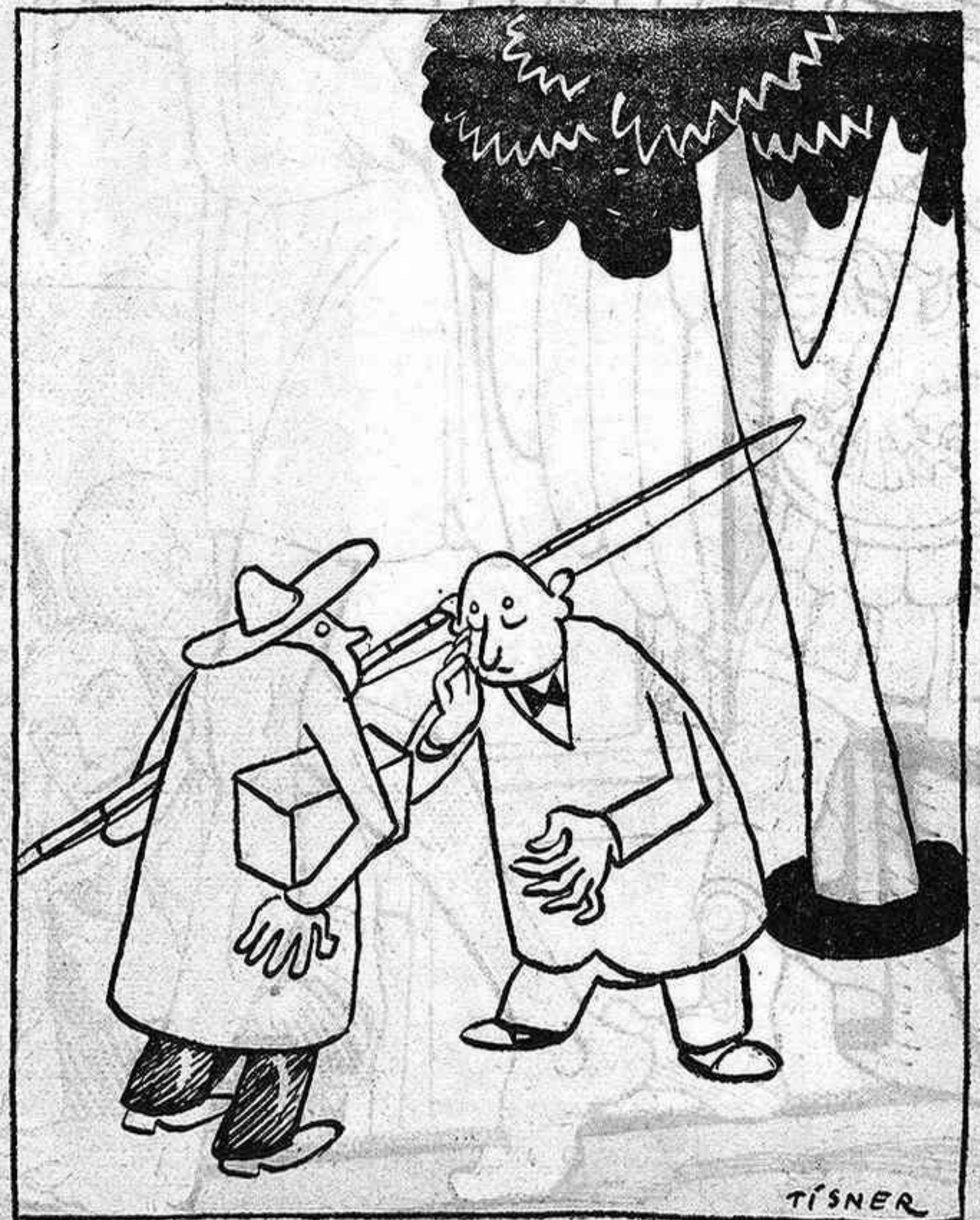
«La pequeña Dorrit» i «Una visión de las Baleares», de Ufilms.

«La pequeña Dorrit» és una realització alemanya de la coneguda novel·la de Carles Dickens.

Per a realitzar un film d'una obra de Díckens cal ésser anglès. Díckens té una universalitat completament anglesa el que vol dir que no va d'Anglaterra al món sinó del món a Anglaterra.

Els personatges de Díckens són de pertot, però han d'anar vestits amb boira de Londres o han de córrer per prats de gespa ben britànica. El capell de Mister Pickwick els dona sabor d'estampa del primer al darrer.

«La pequeña Dorrit» és una realització d'una obra de

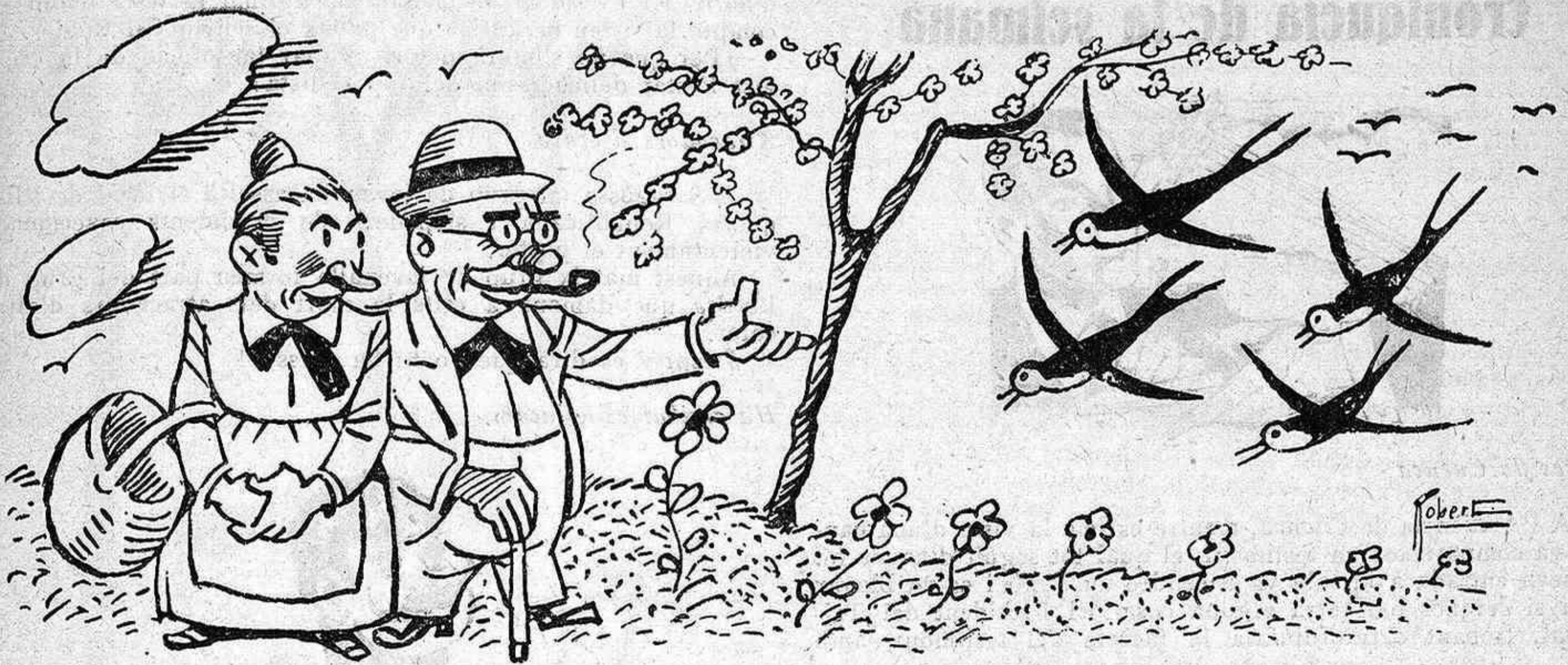
Entre sords.

—Que vas a pescar?

—Sí.

—Home, ja era hora que milloressis d'aquella sordera!

TISNER

Poesia de Becquer.

Ja han tornat les «oscuras golondrinas.»

Dickens. Alemanya, no. Entre Dickens i el romàntics alemanys hi ha una faixa liquosa que la forma el especial lirisme dels seus clàssics. Poe i Hoffmann podrien precisar, amb les seves grans diferències del fantàstic, això que volem dir.

«Una visión de las Baleares». Visió bella de les illes d'or, ben glosada per l'Estelric. Tingué tant d'èxit la presentació com la cinta.

COLISEUM

«Espigas Doradas». Un inici de cinta social, sense que el tema prengui ampla volada.

«Espigas Doradas» és la història de dos germans, l'un agricultor i l'altre financer. Això barreja els problemes de la terra amb les intrigues de borsa, la ciutat i el camp.

El que té més valor en la cinta és la seva visió camperola. La part d'aire lliure, els camps de blat, la vida de les granges americanes i l'atmosfera de treball, és molt ben portada. Cal elogiar també, sense reserves, el treball de Richard Arlen. Aquest actor encarna amb profunditat el caràcter de l'home coratjós que lluita per les reivindicacions de la terra i té cura de la terra que li dona el pa, per amor a la terra mateixa. Una remarcable interpretació.

CATALUNYA

«Vidas Rotas». El millor de la pel·lícula és el seu tema, tret del llibre de Concha Espina: «El Jayón». Hi ha ficat

la mà. E. Fernández Ardavin i l'ha allargassat. Concha Espina féu de la novel·la «El Jayón» una obra de teatre. Recordem aquesta obra extraordinària amb emoció; ho té tot: emoció, concisió, vida.

«Vidas Rotas» no arriba a donar ni la impressió del drama, ni la impressió de la novel·la: tot penja un xic, tot es agafat amb agulles. Maruchi Fresno ens sembla el millor element de la cinta. La seva imatge ens acompanya film enllà i ens fa tancar els ulls davant ben visibles llacunes. Quan arribem al final de la cinta — un final portat a patada—encara és Maruchi Fresno la qui ens fa arronçar les espatlles i pensar que no hem perdut la nit d'un tot.

Concha Espina, i el seu gran encert «El Jayón», mereixien un altre tracte.

FANTASIO

«Siempre en mi corazón». Pel·lícula de la Warner Bros. Direcció Archie Mayo.

«Siempre en mi corazón» enfoca un tema sentimental. Un alemany, que es troba bé als Estats Units, és sacrifica per la seva pàtria adoptiva. No és la primera vegada que veiem aquest tema a la pantalla. El metratge llarg de «Siempre en mi corazón» és salva per la direcció d'Archie Mayo, ben portada cap endintre fins a treure de l'anècdota detalls de bona psicologia, i per la interpretació a càrrec de Barbara Stanwyck, Otto Kruger, Ralph Bellamy i Ruth Donnelly.

LLISTA DEL NOU MINISTERI

- PRESIDENCIA: Alejandro Lerroux Garcia (radical).
 ESTAT: Juan José Rocha (radical).
 GOVERNACIO: Manuel Portela Valladares, Governador General de Catalunya.
 FINANCES: Alfredo Zabaleta, Governador del Banc d'Espanya.
 JUSTICIA: Vicente Cantos (radical).
 GUERRA: General Carlos Masquelet, Cap de l'Estat Major Central de l'Exèrcit.
 MARINA: Contraalmirall Xavier de Salas, Cap de l'Estat Major Central de l'Armada.
 INSTRUCCIO PUBLICA: Ramon Prieto Bances (radical).
 TREBALL: Eloy Vaquero (radical).
 OBRES PUBLICUES: Rafael Guerra del Rio (radical).
 AGRICULTURA: Juan José Benayas, Director de l'Institut de Reforma Agrària.
 INDUSTRIA I COMERÇ: Manuel Marraco (radical).
 COMUNICACIONS: Cèsar Jalon (radical).

TIVOLI
EXIT CREIXENT

LA
LEGION
BLANCA

FOX
LORETTA YOUNG · JOHN BOLES

Una pel·lícula inoblidable

Croniqueta de la setmana

Coses de Cuenca

A l'Audiència de Cuenca, mentre es feia la vista d'una causa, va comparèixer un testimoni, el qual tot seguit d'haver fet la seva entrada a la sala va encendre un llumí i es va blegar com si cerqués per terra alguna cosa. El President del Tribunal, trobant extraordinària la facècia del testimoni, amb

veu clara i segura, va contestar al President del Tribunal que el que cercava era la Justícia.

Avui, com tantes vegades, es podria aconsellar qualsevol testimoni, vident com el de Cuenca, que no malgasti llumins. La Justícia és una cosa tan especial que com més es cerca més s'amaga. Ni amb un llumí encès no es pot trobar, la majoria de les vegades.

Consultes i consells

Consultat pel President de la República el senyor Martínez de Velasco, va aconsellar-li la formació d'un Govern que pogués viure dintre de les Corts «amb una completa dignitat». ¿Parlaria seriosament el senyor Martínez de Velasco?

El Royo i l'Emiliano també opinen

Com era natural, en produir-se la crisi hi haguè un autèntic torrent d'opinions. Entre aquestes opinions no podien mancar-hi les dels molt il·lustres prohoms Royo i l'Emiliano. Un i altre opinaven a nom del respectiu partit.

Les crisis, si no servissin per a res més, servrien per a fer-nos recordar «el milloret que té cada casa».

¿I què se'n pot dir de partits amb eminències il·lustríssimes com l'Emiliano i el Royo?

La «hiperacideia» del senyor Gil Robles.

Això que a primer cop d'ull sembla una genial teoria del Cap de la C.E.D.A., després d'haver-ho consultat al diccionari ens assabentem que és una «malaltia greu».

Sí, senyors, és una malaltia que impedeix el senyor Gil Robles comparèixer davant el Tribunal Suprem per a neutralitzar unes acusacions per als fusellaments de Galan i García Hernández.

La vista d'aquesta causa s'havia fixat per al dia primer

d'abril. El President de la Sala ha ajornat la vista tenint en compte la «greu malaltia» que pateix el senyor Gil Robles. ¿Per què no s'haurà pogut ajornar la solució de la crisi, vist l'estat delicadíssim del cap cedista?

Atracadors d'ordre

A Saragossa un grup de jovenalla assaltà el local de l'Esquerra Republicana i s'apoderà de documents coaccionant violentament el porter.

Aquest mateix grup de jovenalla formen part del grup de l'ordre que damana a crits la mort dels atracadors d'altre color.

Després es dirà que no hi ha classes!

Ha arribat el «placet»

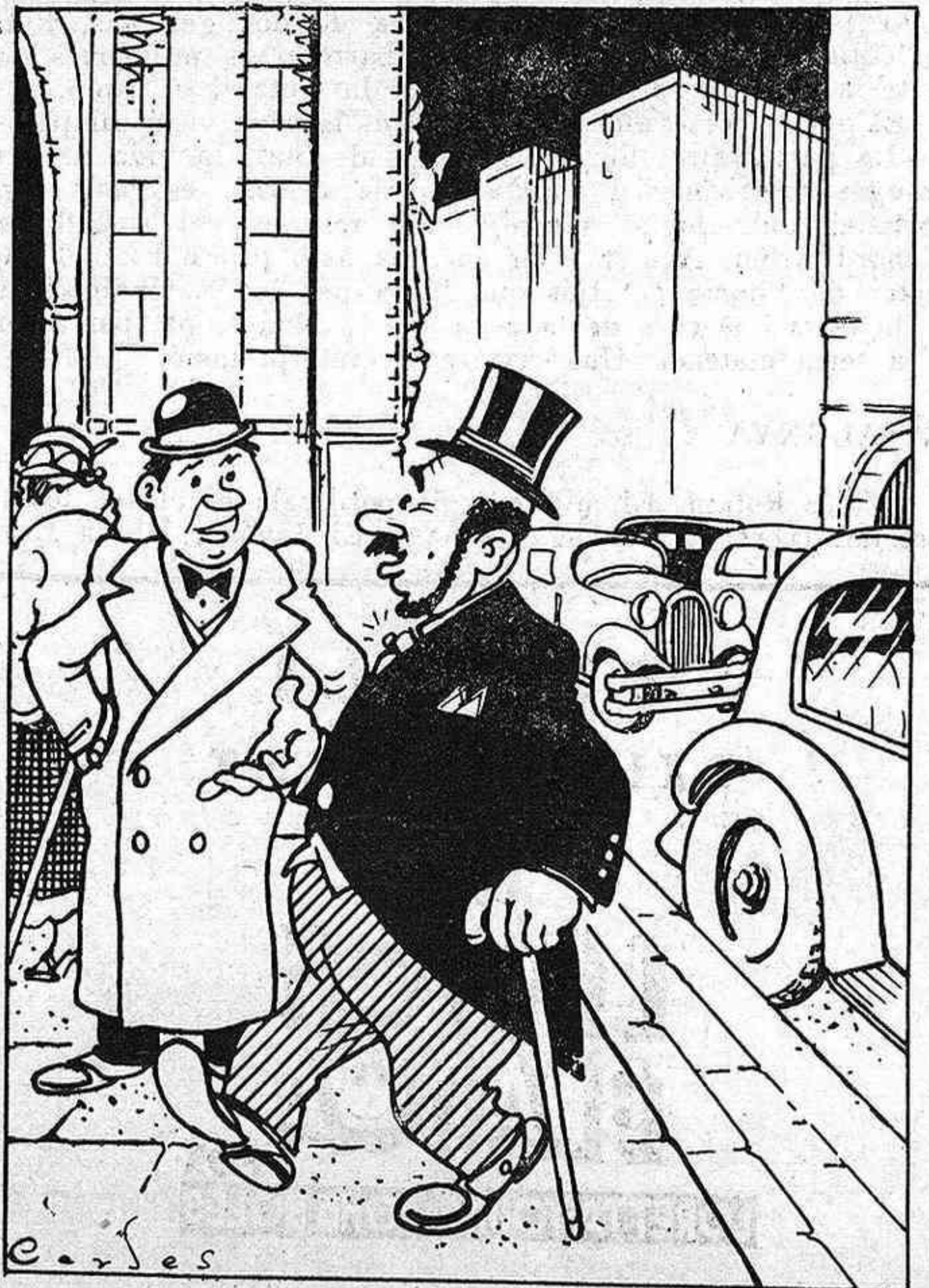
L'Emiliano es troba «hondamente conmovido». El Govern de Mèxic li ha concedit el «placet» per a ambaixador d'Espanya en aquella República.

Ens imaginem l'emoció de l'Emiliano després de tant tràngol de vida passada. Ja és ambaixador!

Però la seva alegria «commosa» l'ha portat a una petita lleugeresa de confessió: «En ocho horas —diu— me han concedido el «placet». Es el primer caso en la historia diplomática del mundo.»

Així és!

L'Emiliano ambaixador!: «Es el primer cas en la historia diplomática del món!»

Preparant-se per formar part d'una Comissió Gestora, don Joaquín?

Sortint del Palau de la Moda.

—Què vol que li digui; la gent d'abans no era tan elegant com nosaltres.

TELÓ ENLAIRE

NOVES I COMENTARIS

Peman, i els seus, toquen el dos de Romea. La seva temporada ha estat un absolut fracàs. I no és que «El Divino Impaciente» fos millor, ni pitjor, que «Las Cortes de Cádiz» o «Cisneros». És que els d'en Peman ja no hi posen el coll, que és el que «enamorava» l'empresa del Romea.

Un fracàs i un altre! I ningú a la sala. Això malgrat les conferències del «gran poeta» i els homenatges signats per Josep M.ª de Sagarra que se li han volgut fer amb fins purament comercials.

* * *

«El Jutge està malalt», obra en 3 actes i en vers de Fages de Climent, al Principal Palace.

La benemèrita «Associació de Teatre Selecte» ha patrocinat aquesta estrena que ha estat un èxit i un triomf de Fages de Climent com a poeta i com autor dramàtic.

«El Jutge està malalt» té magnífics versos, interès i un encertat moviment teatral. L'obra es veu amb plaer i s'escolta amb fervor: té dues grans condicions de teatre: el poder veure's i escoltar-se.

La companyia Vila-Daví juga l'obra encertadament i amb un bon conjunt. Molt bé la direcció escènica, portada per l'autor de l'obra, i encaixadíssims els decorats de Ramon Batlle.

La representació d'«El Jutge està malalt», després de molt de temps, ens féu sentir altra vegada el goig del teatre!

* * *

¿On ha anat a parar aquella «Miss Theri» que havia de fer-se centenària?

Els crítics de la teoria del divertir-se, apuntaven que l'Empresa del Principal Palace havia trobat l'obra. Vejam si al final resultarà que amb semblants «divertiments» únicament es diverteixen en Cortès i en Domènec Guansé?

* * *

«Morena-Clara», un títol d'obra de la qual s'esperava un èxit. Quin enginy, veritat? «Morena-Clara». I per això s'havia de criticar tant aquell títol «muñozsequista» de «La Morena de Collblanc»?

* * *

El diumenge dia 7 d'abril a les onze del matí la «Federació Catalana de Societats de Teatre Amateur», donarà la seva primera sessió matinal al Teatre Poliorama.

Els d'«Estudi d'Art Dramàtic», de Molins de Rei, hi estrenaran la comèdia en tres actes de J. Navarro Costabella: «Victor Daura», sota la direcció de Josep Cariteu.

No hem de fer l'elogi dels d'«Estudi d'Art Dramàtic», de Molins de Rei. Elements fervorosos de la nostra escena, conjunt ben disciplinat, «amateurs» amb cultura. treuen unes interpretacions justíssimes i vistes amb originalitat.

Esperem que el matí del diumenge serà un matí de triomf per als valerosos elements que integren «Estudi d'Art Dramàtic», de Molins de Rei.

* * *

Una nova. Peman ha ficat els dits a la llegenda de «Romeo i Julieta». Com deuen tremolar els ossos de Shakespeare. I com tremolem nosaltres.

Peman, sense monarquisme, deu ésser trist com una arengada. I no entenem com amb Romeo i Julieta es pugui fer propaganda monàrquica!

* * *

Qui ve a l'Espanyol el dissabte de Glòria? ¿Seguiran els madrilenys envaint els nostres teatres, tot per culpa de no haver-hi a Catalunya cap empresari, amb cara, ulls i front?

* * *

—Pubilla i radical?

—Si, quines empentes si per cas arriben a dotar-la!

TISNER

Josep Santpere fa temps que «va de bòlit». A Josep Santpere, li ha mancat saber què volia fer i tenir una directiva. «Vull fer el que tingui èxit», ha dit Santpere. I no ha pensat que l'obra d'èxit es troba, no es fa. Amb la mania —ell com tants d'altres— de cercar l'obra d'èxit ha passat d'un gènere a l'altre i ha desconcertat un públic, el públic seu, el públic que li era fidel, el públic que, si bé demanava una renovació, no volia un vacillar constant i els mateixos plats servits pel mateix cuiner.

Els temps difícils volen, com tots altres temps, cap i saber què es fa. Els temps difícils ni són els temps dels tastaolletes ni dels rutinaris.

«El procés de Mary Dugan» fou un èxit. Però després de la «Mary Dugan», ¿quina altra obra de procés ha reeixit?

* * *

Cursileries del reclam. Llegim: «Actuación personal del coloso barítono de la voz de oro...» ¿Voleu res més inflat i que faci riure més? I total per a no dir res. Fixeu-vos! «El coloso barítono de la voz de oro...»

Brindem aquest reclam: El cíclope tenor de la voz de platino y de brillantes...

* * *

El temps de les «Sors».

S'anuncia una novetat teatral que no sabem què serà: «Sor Mercedes o el sacrificio de una mujer».

Això de no saber què serà ho hem dit per dir-ho. Serà un centpeus per fascicles que equivaldrà a la «Sor Angèlica» de la pel·lícula o a tantes altres «Sors» que han deixat el convent per fer-se mundanes.

I ja veieu els resultats de donar vot a les dones. Ha fet sortir «sors» amb profusió. I aguantar-les!

ESQUELLOTS

No és veritat que en un temps no gaire llunyà hom sentia parlar sovint dels «obstáculos tradicionales» i de la «sabiduría del trono»?

Es molt difícil desistir-se de costums arrelats i en moltes coses passa com amb aquell ruc que després d'haver fet dues joventuts voltant la sínia, quan el van posar a tirar una tartana no feia més que dibuixar circumferències. La força del costum o... del destí!

* * *

La república va eixamplant la base a gust dels qui la voldrien ben plana i més que plana, ajeguda. En moments de crisis polítiques, els republicans ja no compten per a res. L'únic que val són els consells no ja del monarquitzants, sinó dels monàrquics declarats com, per exemple, aquesta peça de museu d'antiguitats coneguda per don Abilio Calderon.

* * *

El Govern de Mèxic, generós, desinteressat i, sobretot, valent, ha donat el «placet» perquè l'Emiliano Iglésias representi l'episodi actual de la República espanyola.

Suposem que el nou ambaixador ens farà quedar bé, mantenint la seva fama. I que, als mexicans, no els passarà res d'anormal, és a dir, res que no sapiguessin abans.

* * *

Els malpensats de mena diuen que el *Miliani* va a Amèrica a provar fortuna. No és pas veritat, car sense necessitat de travessar l'Atlàntic va trobar l'Amèrica a Barcelona, ciutat que, per ell, ha estat un Perú.

* * *

El que cal desitjar és que *Miliani* no s'hi cansi, que s'hi trobi bé i que el triguem a veure.

Ens sembla que seria hora de fer-li un homenatge... de comiat. Per la nostra part li cantàriem «El que et diria...», si bé, naturalment, amb una lletra diferent de la de la coneguda cançó.

* * *

Com que d'una cosa un hom s'en va a una altra, ens ha cridat latència de veure a la porta d'una parròquia de Barcelona, concretament la de Sant Francesc de Paula del carrer de Sant Perè més alt, un rètol que amb lletres de pam diu: «Cuidado con los rateros».

Està bé la previsió i l'advertiment, però demostra molt poca confiança amb les potestats celestials. No tenim, per

El parat

Totes les crisis es solucionen llevat la nostra.

exemple, que Sant Cristòfol és patró contra els lladres i els robatoris? ¿No hauria fet més efecte una estampa del sant que no pas el vulgar rètol?

* * *

L'Ajuntament de San Sebastian, més ben dit, el nou Ajuntament de Reial Ordre compost de cedistes i altra menja per l'estil, va acordar que el Palau de Miramar passés de nou a propietat de l'ex-rei Alfons de Borbó.

La cosa, per ara, no ha reeixit. Faran bé, però, els «ansiosos» regidors de Dinòstia de no perdre les esperances.

* * *

El Pare Laburu segueix essent l'home del dia, com el jueu de levita Herrera, és l'home de la situació.

Barcelona, que conserva encara el nom de l'Arquebisbe Claret en un dels seus millors carrers, demostraria la seva ingratitude si no tragués el nom d'un republicà endimoniat d'alguna de les seves vies per a glorificar el sant baró dels «tú, hombrecitò» i «tú, hembra». De més verdes se'n maduren.

* * *

Quin pes ens haurem tret de sobre! Les companyies d'assegurances i els fabricants de botons, hi perdran, però, que s'ha de fer! un dia l'un i l'altre dia els altres.

Ara... que «los mexicanos se las compongan con él!» Si és que no ha de tornar aviat ple de pinyes... d'Amèrica.

LA REGLA

PERLAS "FEMI"

SUSPESA,
TORNA RAPIDAMENT
I SENSE PERILL AMB

Maravellós producte de la ciència moderna
d'acció segura, sense perjudicar la salut

De venda: Doctor Andreu, Segalà, Vicenç Ferrer i farmàcies

No accepteu imitacions que aprofiten la fama d'aquest cèlebre producte

Serietat i economia
cura i velocitat
són les norme sestablertes
en EL METGE DEL CALÇAT. (Clarís, 32.)
* * *

Aquest número ha estat visat
per la censura

TEATRE COMIC

Gran Companyia de Revistes

¡¡EXIT!! ¡¡EXIT!!

MUCHO CUIDADO CON LOLA

Per PERLITA GRECO
i ANTONI MURILLO

FRONTO NOVETATS

Tots els dies grandiosos
partits tarda i nit

ELS MILLORS PILOTARIS

Voleu passar una bona estona?
Aneu al FRONTÓ NOVETATS

CINE TALIA

LAS CUATRO HERMANITAS

per Jean Bennet i Frances Bee

SOLDADOS DE LA TORMENTA

per Anita Page i Rege Tohome

El crucero «Emden»

per Lluís Ralp

REVISTA I DIBUIXOS

Cafés del Brasil

Per tot Espanya

Exigiu els cafès del Brasil

Són els més fins
i aromàtics

CASES BRASIL

BRACAFÉ

PELAYO - CARIOCA

Restaurant CASA JOAN

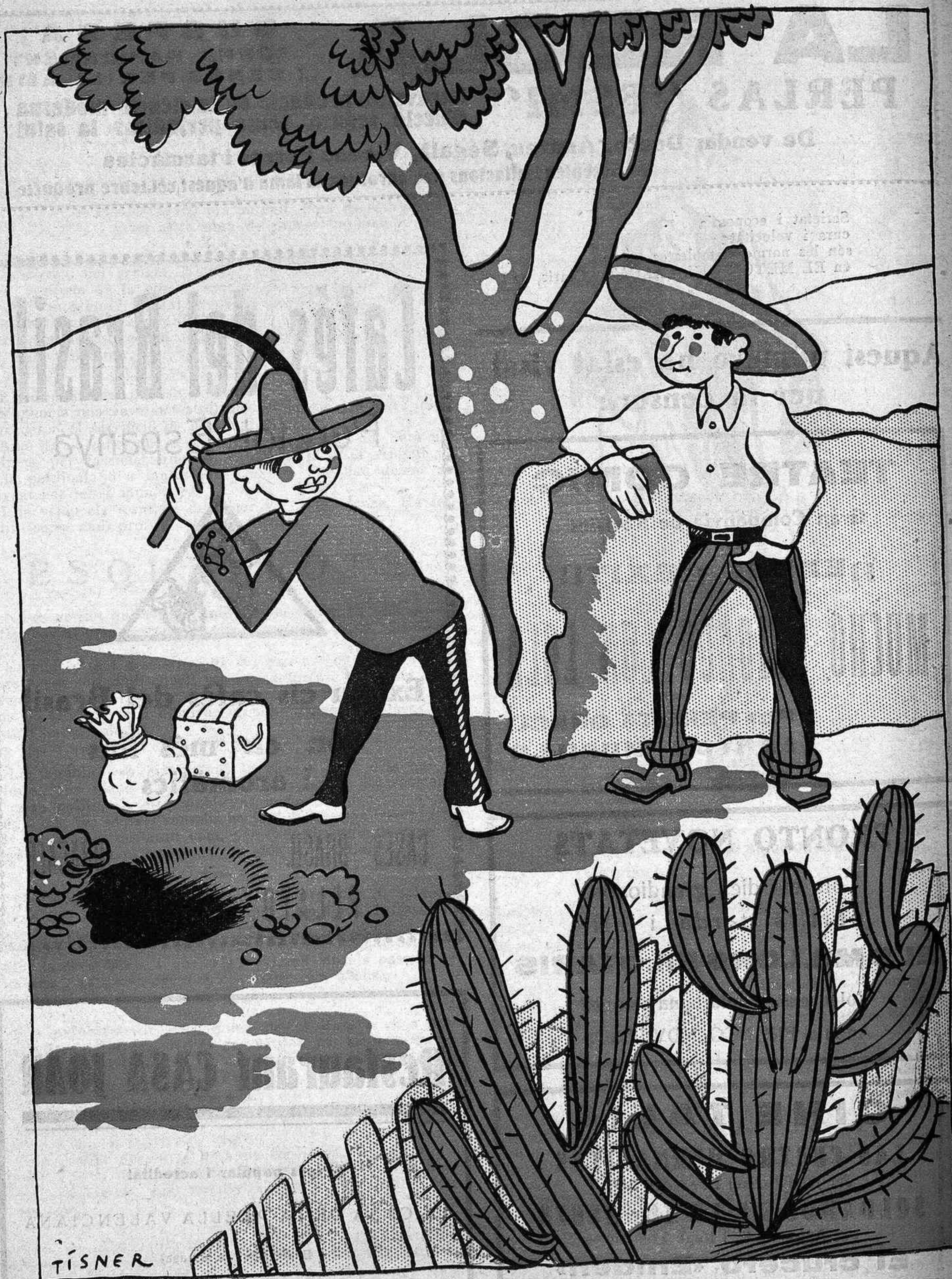
El més popular i acreditat

LA CASA DE LA PAELLA VALENCIANA

Especialitat de la casa)

Rambla de Santa Mònica, 21 i 23

Telèfon 23692

TÍSNER

Què s'hi vol fer! Tal dia farà un any!